

KOMUNIKAT PRASOWY nr 116/24

Luksemburg, 29 lipca 2024 r.

Wyrok Trybunału w sprawie C-119/23 | Valančius

Mianowanie sędziów Unii: państwo członkowskie może zaproponować spośród kandydatów figurujących na liście sporządzonej przez krajową grupę niezależnych ekspertów kandydata innego niż kandydat najwyżej oceniony na tej liście, pod warunkiem że zaproponowany kandydat spełnia wymagania określone w traktatach

Rząd państwa członkowskiego, który powołał grupę niezależnych ekspertów do spraw oceny kandydatów do wykonywania funkcji sędziego Sądu Unii Europejskiej i sporządzenia, na podstawie kwalifikacji i kompetencji zawodowych, listy rankingowej kandydatów spełniających wymogi niezależności i kwalifikacji zawodowych przewidziane w traktach¹, może zaproponować, spośród kandydatów figurujących na tej liście kandydata, innego niż kandydat najwyżej oceniony, pod warunkiem że zaproponowany kandydat spełnia wspomniane wymagania.

W 2016 r. Virgilijus Valančius został mianowany sędzią Sądu Unii Europejskiej. Po wygaśnięciu mandatu w 2019 r. rząd litewski opublikował zaproszenie do zgłaszania kandydatur i przyjął procedurę w celu wyłonienia kandydata na to stanowisko. Zgodnie z tą procedurą grupa robocza składająca się w większości z niezależnych ekspertów sporządziła listę rankingową kandydatów sklasyfikowanych w porządku malejącym, zgodnie z liczbą uzyskanych punktów. Osobą najwyżej ocenioną na liście rankingowej był V. Valančius. Decyzją z 4 maja 2022 r. rząd litewski zaproponował jako kandydata na stanowisko sędziego Sądu osobę sklasyfikowaną na drugim miejscu na liście rankingowej. Po wydaniu negatywnej opinii na temat tego kandydata przez komitet, o którym mowa w art. 255 TFUE², rząd litewski, decyzją z 19 kwietnia 2023 r., zaproponował jako kandydata na to stanowisko osobę zajmującą trzecie miejsce na liście rankingowej, a mianowicie Sauliusa Lukasa Kalėdę. Decyzją z 15 września 2023 r., podjętą w następstwie pozytywnej opinii komitetu, o którym mowa w art. 255 TFUE, rządy państw członkowskich mianowały S.L. Kalėdę na sędziego Sądu.

V. Valančius wniósł do regionalnego sądu administracyjnego w Wilnie (Litwa) skargę o stwierdzenie nieważności dwóch powyższych decyzji rządu litewskiego dotyczących wskazania kandydata na stanowisko sędziego Sądu. Powiąawszy wątpliwości co do znaczenia prawa Unii dla krajowych procedur proponowania kandydatur na to stanowisko, sąd ten zwrócił się w tej sprawie do Trybunału.

W swoim wyroku Trybunał Sprawiedliwości przypomniał, że **wymóg niezależności sądów** stanowi konkretyzację wartości państwa prawnego wyrażonej w art. 2 TUE i **obowiązuje zarówno na poziomie Unii, w szczególności w odniesieniu do sędziów Sądu, jak i na szczeblu państw członkowskich**, w odniesieniu do sądów krajowych. Trybunał wywiódł z tego, że wymogi materialnoprawne i zasady proceduralne dotyczące mianowania sędziów Sądu powinny pozwolić na **wykluczenie** w przekonaniu jednostek **wszelkich uzasadnionych wątpliwości** co do tego, że **sędziowie ci spełniają wymogi dotyczące niezależności i kwalifikacji zawodowych**, które ustanowiono w art. 19 TUE i w art. 254 TFUE dla wykonywania funkcji sędziego Sądu. W tym celu w szczególności konieczne jest **zagwarantowanie prawidłowości całej procedury mianowania sędziów Sądu**, a w konsekwencji jej wyniku

na każdym etapie, z którego ta procedura się składa.

Co się tyczy przede wszystkim krajowego etapu przedstawiania propozycji kandydata na stanowisko sędziego Sądu, Trybunał uznał, że wobec braku w prawie Unii szczególnych przepisów w tym zakresie uregulowanie zasad proceduralnych dotyczących przedłożenia tej propozycji należy do wewnętrznego porządku prawnego każdego państwa członkowskiego. W rezultacie każde państwo członkowskie **ma swobodę w kwestii ustanowienia procedury** mającej na celu wyłonienie i zaproponowanie kandydata na to stanowisko. Zasady proceduralne nie mogą jednak wzbudzać w przekonaniu jednostek uzasadnionych wątpliwości co do spełniania przez proponowanego kandydata wymogów przewidzianych w traktatach. Okoliczność, że w procesie powoływania sędziów uczestniczą przedstawiciele władzy ustawodawczej lub wykonawczej, nie może sama w sobie wzbudzić takich uzasadnionych wątpliwości. **Udział niezależnych organów konsultacyjnych oraz istnienie w prawie krajowym obowiązku uzasadnienia** mogą jednak przyczynić się do większej obiektywności procesu nominacyjnego. Co się tyczy materialnoprawnych warunków przedłożenia propozycji kandydatów, **państwa członkowskie** dysponują szerokim zakresem uznania przy określaniu tych warunków. Niemniej muszą one **zapewnić**, niezależnie od przyjętych w tym celu zasad proceduralnych, **by zaproponowani kandydaci spełniali przewidziane w traktatach wymogi niezależności i kwalifikacji zawodowych**.

A zatem w sytuacji gdy państwo członkowskie ustanowiło procedurę wyłonienia kandydata na stanowisko sędziego Sądu, w ramach której grupa niezależnych ekspertów jest odpowiedzialna za sporządzenie listy rankingowej tych, którzy spełniają wymogi przewidziane w traktatach, i wskazanie jako rekomendacji kandydata najwyżej ocenionego, sam fakt, że rząd tego państwa członkowskiego postanowił zaproponować figurującego na tej liście rankingowej kandydata innego niż kandydat najwyżej oceniony, nie wystarczy sam w sobie, aby stwierdzić, że propozycja ta może wzbudzić uzasadnione wątpliwości co do spełniania wspomnianych wymogów przez zaproponowanego kandydata.

Co do drugiego etapu, z którego składa się procedura mianowania sędziów Sądu, a mianowicie etapu dotyczącego udziału komitetu, o którym mowa w art. 255 TFUE, Trybunał uściślił, że w celu zaopiniowania danej propozycji komitet ten **powinien sprawdzić, czy proponowany na stanowisko Sędziego kandydat spełnia** przewidziane w traktatach **wymogi niezależności i kwalifikacji zawodowych**. W tym zakresie komitet, o którym mowa w art. 255 TFUE, może zwrócić się do rządu, który wystąpił z daną propozycją, o przekazanie dodatkowych informacji lub innych materiałów, które uzna za niezbędne.

Wreszcie w odniesieniu do trzeciego etapu procedury mianowania, który wiąże się z **decyzją o mianowaniu przyjętą przez rządy państw członkowskich**, Trybunał podkreślił, że **zadanie zapewnienia poszanowania omawianych wymogów spoczywa również wspólnie na tych rządach**, gdy postanawiają one, w świetle opinii wydanej przez komitet, o którym mowa w art. 255 TFUE, mianować na sędziego Sądu kandydata zaproponowanego przez jeden z tych rządów. Z chwilą mianowania kandydat ten staje się bowiem sędzią Unii i nie reprezentuje państwa członkowskiego, które go zaproponowało.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

Pełny [tekst i, w stosownym wypadku, streszczenie](#) wyroku są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ Zgodnie z art. 19 ust. 2 akapit trzeci TUE „[s]ędziowie i rzecznicy generalni Trybunału Sprawiedliwości oraz sędziowie Sądu są wybierani spośród osób o niekwestionowanej niezależności, spełniających warunki określone w artykułach 253 i 254 [TFUE]. Są oni mianowani za wspólnym porozumieniem przez rządy państw członkowskich na okres sześciu lat”. Artykuł 254 akapit drugi TFUE przewiduje, że sędziowie Sądu „są wybierani spośród osób o niekwestionowanej niezależności i mogących zajmować wysokie stanowiska sądowe”.

² W myśl art. 255 TFUE „[u]stanawia się komitet, którego zadaniem jest opiniowanie kandydatów do wykonywania funkcji sędziego i rzecznika generalnego w Trybunale Sprawiedliwości i Sądzie przed ich mianowaniem przez rządy państw członkowskich”.